

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen kansalaiseen rinnastettavista henkilöistä valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa. Esityksen tavoitteena on, että Ukrainasta sotaa paenneet tilapäistä suojelua saavat henkilöt voivat tulla valituiksi asukkaiksi valtion tukemiin asuntoihin.

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa ehdotettuja muutoksia ja pitää tärkeänä, että ehdotettujen muutosten myötä jatkossa myös tilapäistä suojelua saavat henkilöt voivat tulla valituksi asukkaiksi valtion tukemiin asuntoihin. Kannatettavana pidetään myös sitä, että vaatimuksesta asukasvalinnassa vähintään vuodeksi myönnetystä oleskeluluvasta luovutaan. Esimerkiksi tilapäistä suojelua saavien osalta se asettaisi eri aikaan Suomeen saapuneiden osalta henkilöitä eri asemaan asukasvalinnassa, sillä ulkomaalaislakiin väliaikaisesti ajalle 19.1.2023–4.3.2025 lisätyn 110 a §:n nojalla neuvoston täytäntöönpanopäätöksestä johtuen Ukrainasta siirtymään joutuneille, jotka saapuvat ja hakevat tilapäistä suojelua 4.3.2023 jälkeen, ei tällä hetkellä myönnetä vuoden oleskelulupaa, vaan lupa myönnetään ainoastaan 4.3.2024 saakka.

Tilapäistä suojelua saavalle annetaan kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011, vastaanottolaki) nojalla mainitun lain mukaisia vastaanottopalveluja, jolloin tilapäistä suojelua saavan majoitus on järjestetty vastaanottolain mukaan. Tilapäistä suojelua saava voi kuitenkin hakea kotikuntaa täyttäessään kotikuntalain (201/1994) mukaiset edellytykset. Edellytyksenä on vähintään yhden vuoden mittainen tilapäinen oleskelulupa ja tarkoitus olosuhteet kokonaisuudessaan huomioon ottaen jäädä vakinaisesti Suomeen asumaan. Vuonna 2022 tilapäistä suojelua saaneiden edellytykset kotikunnan saamiselle täyttyvät pääosin siis keväästä 2023 alkaen. Kotikunnan voi saada myös muilla edellytyksillä ja osa tilapäistä suojelua saavista on voinut hakea kotikuntaa jo aiemmin. Kotikunnan saatuaan tilapäistä suojelua saavan oikeus vastaanottopalveluihin lakkaa kohtuullisen ajan kuluttua ja hän siirtyy kunnan palveluiden piiriin eikä näin ollen esimerkiksi majoitusta järjestetä enää vastaanottolain perusteella. Vaikka suurimman osan tilapäistä suojelua saavan on mahdollista hakea kotikunnan rekisteröintiä vähintään vuoden asumisen perusteella, osa heistä voi ja on voinut hakea ja saada kotikunnan jo aiemmin. Näiden henkilöiden osalta esityksessä ehdotettu muutos parantaisi heidän asemaansa asukasvalinnassa, kun

vaatimus vuoden oleskeluluvan edellyttämisestä asukasvalinnassa poistettaisiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa erillisestä vuoden oleskelulupavaatimuksesta luopumista myös ns. erityisosajadirektiivin¹ implementoinnista johtuen.

Direktiivin 16 artiklan mukaan EU:n sinisen kortin haltijoita on kohdeltava yhdenvertaisesti EU:n sinisen kortin myöntäneen jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa muun muassa mahdollisuuksissa saada yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluja, mukaan lukien asunnon saamiseen liittyvät menettelyt. Koska Euroopan Unionin sinisen kortin voi saada myös alle vuodeksi, ilman ehdotettua muutosta lausunnon kohteena olevaan lainsäädäntöön tulisi tehdä poikkeus vuoden asumisaikavaatimuksesta.

Anna Bruun
neuvotteleva virkamies
Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikkö

Nea Brandt
erityisasiantuntija
Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikkö

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/1883 kolmansien maiden kansalaisten maahan-tulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten sekä neuvoston direktiivin 2009/50/EY kumoamisesta 20.10.2021 (erityisosajadirektiivi)

VN/4682/2023-TEM-6

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: